

Lavantinske škofije

uradni list.

Vsebina. 69. Okrožnica papeža Benedikta XV. o svečanostih petdesetletnice, odkar je bil sv. Jožef, ženin prebl. device Marije, za patrona katoliške Cerkve proglašen. — 70. Mila prošnja za pomoč pogorelcem v Cirkovcah na Dr. polju in v Šmarjeti pri Rimskih toplicah. — 71. Slovstvo.

69.

Okrožnica papeža Benedikta XV.

o svečanostih petdesetletnice, odkar je bil sv. Jožef, ženin prebl. device Marije, za patrona katoliške Cerkve proglašen.¹

V Gospodu ljubljani škofljani!

V četrtem svojem nadpastirskem listu, ki sem vam ga poslal dne 23. januarja 1892², „sem vam prav gorko priporočal češčenje in nasledovanja častitljivega očaka sv. Jožefa, zaščitnika katoliške Cerkve in variha naše ljube in lepe Štajerske dežele. Z velikim veseljem ste zopet in zopet prebiral ta pastirski list; dobro ste si ga zapomnili in si prizadevali, sv. Jožefa, pravičnega, po zasluženju častiti in njegove čednosti posnemati. Zvesto nadaljujte, kar ste hvalevredno in vzveličavno pričeli. Zahajajte pridno k Jožefu, in kar vam poreče on, to storite! (Gen. 41, 55).“

Tako sem vam pisal dve leti pozneje v svojem pastirskem listu z dne 26. januarja 1894 o sveti Družini Nazareški³ in prav tiste besede vam ponovim in zapišem v svoji poslanici danes, ko stojim že v 32. letu svojega škofovanja. Želim pa, da bi vam moje ali mnogobolj besede svetega očeta o češčenju in posnemanju sv. Jožefa, govornjene ob petdesetletnici, odkar je bil proglašen za patrona ali variha svete katoliške Cerkve, segale na dno duše in da bi obrodile stoteren sad dobrih del in krščanskih čednosti. Poslušajte torej prav zvesto papeževo tozadevno okrožnico Bonum sane et salutare, ki se glasi tako le:

Benedikt pp. XV.

Dobro zares in vzveličavno je bilo za krščanstvo, da je Naš prednik nesmrtnega spomina Pij IX. proglasil sv. Jožefa, prečistega ženina Device božje Porodnice in obenem rednik aučlovečene Besede, za patrona katoliške Cerkve; ker pa bo v bližnjem decembru preteklo petdeset let, kar se je to k sreči zgodilo, menimo, da bo silno koristno, ako se po vsem svetu spomin na to obhaja slovesno.

Ko gledamo nazaj v le to daljavo preteklega časa, vstaja pred Nami nepretrgana vrsta nabožnih naprav, ki pričajo, da je češčenje presvetega očaka pri kristjanah do sedaj vidno rastlo; toda, če opazujemo dejanske bridkosti, ki dandanes tarejo človeštvo, je jasno, da se mora prav ta pobožnost mnogo skrbneje gojiti med ljudstvom in razširjati še dalje. Česar namreč po tako resnem bojnem sporu pogrešamo v svrhu zopetne ureditve splošnega miru in reda, smo pokazali zadnjič v tisti okrožnici o krščanski obnovi miru, ki smo v njej imeli pred očmi državljanske odnošaje med ljudstvi in med posamezniki. Zdaj pa moramo preudariti še drugi vzrok zmešnjave, ki je tem večji, ker tiči v žilah in v srcih človeške družbe. Nesrečna vojska se je namreč v tistem času lotila ljudstev, ko jih je popolnoma okužil naturalizem, ona silno velika kuga stoletja, ki ondi, kjer se je razpasla, slabi hrepenenje po nebeških dobrinah, zaduši plamen božje ljubezni, odvrne človeka od zdravilne in povzdigujoče milosti Kristusove ter ga slednjič, oplenjenega luči vere in pa polnega samih slabih in pokvarjenih naravnih zmožnosti, prepusti nebrzdanim strastem duha. Ker pa jih je le preveč imelo svoje stremljenje obrnjeno edino le na minljive stvari in pa ker so se med nižje sloje in med bogataše vrinila sebična nasprotja in borbe najhujše vrste, je dolgotrajna velikanska vojna medsebojno sovraštvo še povečala in poostrila, zlasti s tem, da je na eni strani množici prinesla neznosno draginjo, na drugi strani pa zelo redkim naglo kopičenje bogastva.

Vrhutega je vsled vojne nemalo škodo pri večini trpela svetost zakonske zvestobe in čast očetovske oblasti, zaradi tega, ker je oddaljenost enega zakonskega zrahljala vezi dolžnosti v drugem in ker je odsotnost variha nagibala drznost zlasti mladenk, da so si dovoljevale preveč prostosti. — Zategadelj se mora obžalovati, da je npravnost še mnogo bolj pokvarjena in izprijena

¹ Acta Apostolicae Sedis. An. XII. vol. XII. Romae, 2. Augusti 1920. Num. 8. pag. 313—317.

² Dr. Mihael Napotnik. Pastirski listi. V Mariboru, 1906. Str. 116—134.

³ Idem. Str. 182—199.

kakor poprej in da vsled tega od dne do dne prihaja resneje takozvano socijalno vprašanje tako, da se je treba bati najhujšega. Po željah in po pričakovanju vseh hudobnežev je dozorela doba republike, nekakšne splošne države, ki se naj opira na popolno enakost ljudi in skupnost premoženja kot temeljna načela, ki v njej ni nikakšne razlike med narodi, niti se v njej ne pripozna ne oblast očeta nad otroki, ne države nad državljani, niti Boga nad človeško družbo. Ako se to uveljavi, mora nujno slediti strahovlada, ki jo že sedaj iz lastne izkušnje pozna in občuti velik del Evrope. Vidimo pa, da tudi ostalim narodom poizkušajo vsiliti takovšne razmere in da vsled tega nastajajo tupatam veliki nemiri, ker posamezniki s svojo podivjanostjo in predrznostjo dražijo ljudstvo.

Pri takovšnih dogodkih smo v skrbeh; zato pa nismo opustili ob priložnosti sinove svete Cerkve opozoriti na njihove dolžnosti, tako naprimer nedavno v pismih, poslanih škofu bergomskemu in pa škofom beneške pokrajine. To pa že zaradi tega, da naše ljudi, kar jih je še kje, ki si z delom svojih rok služijo kruh, obdržimo v službi in da jih obvarujemo okuženja s socijalizmom, ki mimo njega ni hujšega sovražnika krščanske modrosti; le tem zlasti priporočamo sv. Jožefa, da gledajo nanj kot na posebnega vodnika v življenju, časteč ga kot zaščitnika.

On je namreč na podoben način, kakor sami, živeli; to pa je bil razlog, da je hotel Kristus Bog, čeprav je bil edinorojeni sin večnega Očeta, biti imenovan tesarjev sin. Toda s kolikimi in s kako vzvišenimi čednostmi je okrasil ta nizki in siromašni stan, to je s tistimi, ki se je z njimi primerno moral odlikovati on, ki bi naj bil mož Marije brezmadežne in ki bi se naj imenoval oče Gospoda Jezusa. — Zategadelj se naj učijo vsi od učenika Jožefa soditi pričujoče stvari v luči prihodnjih, ki ostanejo; in neprilike človeškega stanja naj ublažijo z upanjem na nebeške dobrine in se poganjajo za nje izpolnjevaje božjo voljo, to je, da živijo trezno, pravično in pobožno. Kar pa se zlasti delavcev tiče, kaže ponoviti to, kar je Naš prednik blaženega spomina Leon XIII. v podobnem položaju izpregovoril in sicer tako primerno, da se ne da, kakor se zdi, nič bolj umestnega povedati: „To preišljevaje naj se osrčujejo in tolažijo ubožci in vsi, ki si z delom svojih rok služijo kruh. Dovoljeno jim je sicer, da izboljšujejo na pravičen način svoje stanje; ali pamet in pravičnost jim prepovedujeta, da preobračajo red, določen od božje previdnosti. Ali celo k sili seči in v takovšem slučaju količkaj poizkušati z uporom in nemirom, je nespameten nasvet, ki tisto zlo, ki bi se naj omililo, povzroči, navadno še poveča. Zategavoljo naj bodo ubožci previdni, pa se naj ne zanašajo na obljube hudovoljnih hujskačev, ampak na vzgled in varstvo sv. Jožefa in na materino ljubezen svete Cerkve, ki čimdalje bolj skrbi za izboljšanje hovega stanja.“

Ko pa raste med nami češčenje sv. Jožefa, se obenem prav lahko doseže, da se poživi češčenje svete Družine Nazareške, ki ji je on bil častljiv poglavar; zakaj drugo se iz drugega samo od sebe razvita. Kajti od Jožefa pridemo naravnost k Mariji, po Mariji pa k Jezusu, izviru vse svetosti, ki je s svojo poslušnostjo do Jožefa in Marije posvetil domače čednosti. Zato pa želimo, da se ob takovšnih vzgledih kreposti docela prenovijo krščanske družine ter se po njih ravnajo. Ker pa človeška družba vsa temelji na družini, se bo nekakšna nova moč in takorekoč nova kri razlivala po vseh udih človeštva, ako dobi domača družina več moči, to je, če bo sveteje zavarovana njena čistost, vzajemnost in zvestoba, ker bo potem na vse strani vplivala moč Kristusova; in tedaj bo sledilo izboljšanje zasebnega zadržanja, pa tudi javnega življenja in državnega reda.

V največjem zaupanju v varstvo tistega, čigar čuječnosti in previdnosti je Bog hotel imeti izročenega svojega učlovečenega Edinorojenca in Devico božjo Porodnico, smo tedaj vsem škofom katoliškega sveta naročili, da naj v sedanjem za krščanstvo tako važnem času vernike izpodbujajo, da zvesteje prosijo sv. Jožefa pomoči. Ker je le ta apostolski Sedež odobril več načinov v zadevi češčenja svetega očaka zlasti ob sredah in v njemu posvečenem mesecu nepretrgoma, zato hočemo, da se v vsaki posamezni škofiji po naročilu škofovem kar največkrat uporabljajo. Predvsem pa, ker ga imamo po pravici za najzvestejšega pomočnika umirajočih, ki sta mu ob smrtni uri bila ob strani sam Jezus in Marija; bodo častiljivi bratje tiste pobožne družbe, ki so se ustanovile, ko so Jožefa klicali na pomoč umirajočim, naprimer „za srečno smrt“, „o smrti sv. Jožefa“ in „za umirajoče“ pospeševali z vso vplivno svojo besedo in naklonjenostjo.

Da pa se bo obhajal spomin zgoraj navedenega papeževega odloka, ukažemo in naročimo, da se naj vrši potekom leta (začenši z bližnjim osmim decembrom) po vsem katoliškem svetu v čast sv. Jožefu, ženinu preblažene device Marije, patronu katoliške Cerkve, ob času in po načinu vsakteremu škofu prijetnem slovesna pobožnost; vsi pa, ki se je bodo udeležili, morejo dobiti popoln odpustek pod navadnimi pogoji.

Dano v Rimu pri svetem Petru dne 25. julija, na praznik sv. apostola Jakoba, leta 1920, v šestem letu Našega papeževanja.

Benedikt pp. XV.

* * *

Kristjani predragi in preljubi!

Z ozirom na prebrano lepo in prav počudno pismo, in na tozadevno naročilo svetega očeta o proslavi sv. Jožefa, ki je bil pred petdesetimi leti, namreč dne 8. decembra 1870, od papeža Pija IX. proglašen za patrona ali zaščitnika naše svete katoliške Cerkve, v Gospodu odredim, da se v določeni dobi, to je od dne 8. decembra 1920 pa do dne 8. decembra 1921 v vsaki

župnijski in samostanski cerkvi naše škofije vrši razmeram primerna daljša ali krajša skupna in očitna proslava mogočnega pokrovitelja ali čuvarja vesoljne svete katoliške Cerkve.

1. V to svrhu se naj obhajajo misijonske oziroma kakšne druge tri- ali večdnevne pobožnosti.

2. V svetem in vzveličavnem postnem času se praznuje preveseli god sv. Jožefa in je vsaka sreda v letu določena in celi mesec marec posvečen temu častljivemu očaku. Zato želim, da bi se tega prav živo zavedali v omenjenem času vsi in da bi se vsled tega resnično tudi odlikovali s prisrčnim češčenjem in zvestim posnemanjem ljubljenca Jezusovega in Marijinega ter vrlega priprošnjika našega pri Bogu — sv. Jožefa.

3. Temu svetniku in prijatelju božjemu na čast se naj brez izjemě vsepovsodi vsak večer celega prihodnjega meseca marca skupno moli presveti rožni venec.

4. Predstojniki vseh župnijskih zlasti še sv. Jožefu posvečenih cerkev pa naj skrbijo, da čimveč pobožnih častilcev privabijo k Jezusu, Mariji in sv. Jožefu. Cerkve naj bodo zmeraj, zlasti pa še v Jožefovem mesecu, dobro obiskana zbirališča vseh pomoči potrebnih.

5. Vsi duhovniki v škofiji naj v jubilejnim letu 1921 ob sredah, kadar dopuščajo rubrike, pri sv. maši vložijo molitev o sv. Jožefu (e Missa Solemnitas S. Joseph, Sponsi B. M. V).

6. Prav slovesno se naj obhaja nedelja v osmini praznika „Solemnitas (prej Patrocinium) S. Joseph“, ki je obenem tretja povelikonočna ali Jubilate nedelja. Takrat naj bo pri dopoldanski službi božji pridiga o varstvu sv. Jožefa¹, popoldne pa se naj razvije procesija vsaj okoli cerkve, če ne dalje; po vrnitvi v cerkev se naj pred izpostavljenim presv. rešnjim Telesom molijo

¹ Snovi za takovšne pridige najdejo duhovniki v zgoraj omenjeni knjigi: Dr. Mihael Napotnik, Pastirski listi. Prva knjiga str. 116 nsl., 270 nsl., 452 nsl., 504 nsl., 622 nsl. — Druga knjiga str. 504 nsl., 552 nsl.

litanije sv. Jožefa, končno pa zapoje zahvalna pesem Te Deum.

7. V mesecu oktobru se naj presvetemu rožnemu vencu doda še od blagopokojnega papeža Leona XIII. določena molitev v čast sv. Jožefu. Sploh pa se naj takovšne molitve pogostokrat opravljajo zlasti še pri večernicah in pa pri umirajočih.

8. Toplo priporočim vsem bratovščino sv. Jožefa, ustanovljeno v cerkvi sv. Jožefa nad Celjem leta 1878. Družbeniki molijo vsak dan trikrat „Čast bodi Očetu...“ z dostavkom: „Jezus, Marija, Jožef, vam darujem svoje srce in svojo dušo. — Jezus, Marija, Jožef, pridite mi na pomoč v moji smrtni sili. — Jezus, Marija, Jožef, z vami naj se v miru loči moja duša. Amen.“ Ali pa se namesto tega moli vsak dan „Oče naš“ in „Češčena Marija“ v čast sv. Jožefu.²

Pojdite torej k Jožefu, in karkoli vam poreče, takisto storite! (Gen. 41. 55). Pa vsi! Vsi vneto častimo in zvesto posnemajmo ter zaupno na pomoč kličimo sv. Jožefa, ker vsi želimo srečno živeti in blaženo umreti! Amen.

V Mariboru, na god sv. apostola Andreja, patrona naše Lavantinske škofije, dne 30. novembra 1920.

† Mihael,
knezoškof.

Opomba. Predstoječi pastirski list naj dušni pastirji vernikom s pridržnic čimprej preberejo.

² V Lombardiji je duhovnik don Alojzij Guanella ustanovil pobožno družbo: o smrti sv. Jožefa ali križarska vojska v prid umirajočim, ki so jo Pij X. povzdignili v nadbratovščino, sveti oče Benedikt XV. pa najtopleje priporočali. Udov šteje tri milijone; duhovnikov se je dalo vpisati 22.009 za eno ali več svetih maš.

Namen družbi je: Umirajočim z molitvami in z deli ljubezni izprositi milost srečne smrti. Natančnejša navodila daje: Samostan sv. Leopolda na Dunaju, XX. Forsthausgasse 1.

Pri tej priložnosti se opozori na v tej številki uradnega lista naznanjeno tozadevno knjigo „Na pragu večnosti ali apostolstvo molitve za umirajoče.“ Spisal dr. W. Disler.

70.

Mila prošnja

za pomoč pogorelcem v Cirkovcah na Dr. polju in v Šmarjeti pri Rimskih toplicah.

V Gospodu ljubljeni!

Vsem dobrim duhovnikom in usmiljenim vernikom naj bogato plača vsedobri Bog! Tako sem poln hvalečnosti vzdihnil ob koncu izkaza cerkvenih zbirk v pomoč pogorelcem v župnijah Hajdin in Griže, ki sem ga vsem kn. šk. župnijskim uradom poslal v številki VII uradnega lista Lav. škofije z dne 25. avgusta 1920.¹

In glejte, srčna moja želja se je tudi uresničila. Vsedobri Bog jo je uslišal ter je res bogato plačal mojim usmiljenim škofljanom, kar so z dobrim srcem darovali za omenjene pogorelce. Okusno sadje, sladko vino, mnogovrstni poljski pridelki, zdravje pri živini, zlasti pa zdravje v družini, to so poleg drugih tisti

¹ Lav. škofije uradni list. V Mariboru, dne 25. avgusta 1920. Štev. VII. odst. 56. str. 109—111.

božji darovi, ki jih je dobrotno nebo v obilnosti sipalo in sulo na nas Lavantince v poletju in v jeseni. Pri pogledu na te dare je verni kristjan, dobro vedoč, da je vsak dober dar in vsako popolno darilo od zgoraj in pride od Očeta svetlobe (Jak. 1, 17), od veselja vzkliknil: Čast in hvala bodi Bogu, ki za nas človeške otroke tako očetovski skrbi!

Preljubi škofljani!

V evangelju sv. Lukeža se bere, da je nekemu bogatemu človeku polje tako obilo sadu rodilo, da je napolnil vse svoje žitnice. Pa čez noč je izgubil vse tako, da mu ni prav nič ostalo od tega, kar je bil spravil pod streho.

Tega evangeljskega moža sem se spomnil, ko mi je dne 21. oktobra 1920 od okrajnega glavarstva

v Ptujju došlo žalostno poročilo, da je dne 10. oktobra t. l. v Šikolah, župnije Cirkovce, v nekem gospodarskem posloplju nastal ogenj, ki se je tako naglo širil po vasi, da je v kratkem času uničil deset s slamo kritih posloplj z vso krmo in slamo in z vsem gospodarskim orodjem ter nekoliko žita. Zgorelo je tudi 6 letno dete, kar je še posebej pomilovanja vredno. Vsled požarja povzročena škoda se je uradno cenila na 1 milijon kron, ki je z zavarovalnio krita le neznatno.

Nenasitljivi ogenj je hipoma povžil, kar so ljudje spravili za zimo skrbno in z velikim trudom v shrambe. Kdo bi bil kaj takšnega pričakoval! Menili smo zadnjič, da bo zdaj nekoliko časa mir pred grozno šibo ognja; pa ga žal ni, kakor izpričuje omenjeno poročilo.

Pa ko bi bil zgorajšnji požar edini v zadnjem času! Toda ni še preteklo dvakrat deset dni za njim in že je pohlepni ognjeni element terjal iste žrtve na drugem kraju, v celjskem okrajnem glavarstvu. Glasom poročila kn. šk. župnijskega urada Sv. Marjeta pri Rimskih toplicah od dne 30. oktobra 1920 je ob 10. uri istega dneva v vasi Ogeče nastal strašen požar, ki je kmalu šesterim posestnikom vpepelil vsa s slamo krita gospodarska posloplja, enemu tudi hišo. Živino so sicer rešili, pa pridelki so vsi zgoreli. Da prizadeti bridko žalujejo in jokajo, se razume, saj je zima tu in je letos še prav posebno hudo pritisnila. Zares, vsega pomilovanja vredni in naše pomoči zelo potrebni soškoljani! „Prevzvišeni“, tako piše v tej zadevi imenovani kn. šk. župnijski urad, „prisrčno prosim, da bi se zavzeli tudi topot za naše uboge župljane, ki so se, dasi sami revni, ob Vaših pozivih na usmiljena srca vedno častno izkazali z milodari!“

Radodarni Lavantinci!

Vsled moje zadnje prošnje za uboge pogorelce v župnijah Hajdin in Griže pri Celju ste donášali milodare za oboje obenem. Storite tudi sedaj tako, ker kot višji pastir enih in drugih prosim za oboje in ker so ti in oni naši bližnji ter nagle pomoči in izdatne pod-

pore zelo potrebni. Znana mi je vaša, že tudi onstran mej naše razsežne vladikovine sloveča darežljivost; zategadelj se vnovič z vsem zaupanjem obrnem do vas z vročo prošnjo, da se po svoji hvalevredni navadi zopet usmilite ubožcev in sicer iz ljubezni do božjega Vzveličarja, ki ve najbolje, kaj se pravi biti brez strehe in mize in postelje, to pa zlasti na zimo, ki se nam je zgodaj in prav občutno napovedala.

Odredim torej v Gospodu, da naj častiti dušni pastirji pravočasno oznanijo tozadevno darovanje okoli altarja in pobiranje po cerkvi, ki se naj izvrši 2. adventno nedeljo, to je dne 5. decembra 1920. Nabrane milodare naj potem kn. šk. župnijski uradi nemudoma po pristojnem kn. šk. dekanijemskem uradu pošljejo tusem kn. šk. konzistoriju, ki bo jih kar najhitreje izročil po ognju hudo prizadetim. Ako vršimo vsak svojo krščansko dolžnost, se bo vsa stvar uredila še pred Božičem tako, da bodo nesrečni pogorelci vsaj deloma potolaženi mogli poklekniti pred jaslice božjega Deteta in reči: Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!

Ljubi moji! Sveti evangelj hvali nadcestinarja Zaheja, da je obilo od svojega promoženja daroval ubožcem. Pa jaz imam v svoji škofiji tudi mnogo Zahejev, ki so usmiljeni in darežljivi do vsakovrstnih nesrečnežev. Kdo mi spiše evangelj o teh blagodušnih Zahejih? Vendar pisano je že v večnem evangelju, začrtano je v knjigi življenja: Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur! Blagor usmiljenim, ker oni bodo usmiljenje dosegli!

Bodite torej med seboj dobrotljivi, usmiljeni! Zakaj kdor se ubogega usmili, bo srečen, ker usmiljenje in resnica dobro pri našata. (Efež. 4, 32; Preg. 14, 21. 32). Amen.

V Mariboru, na god sv. Teodora ali Božidara, krščanskega vojščaka in mučenca, dne 9. novembra 1920.

† **Mihael,**
knezoškof.

71.

Slovstvo.

1. Od Don Guanella ustanovljeno družbo od smrti sv. Jožefa za umirajoče so papež Pij X. povzdignili v nadbratovščino, ki je že po vsem svetu razširjena ter šteje tri milijone udov. Njen ravnatelj dr. W. Disler, duhovnik kongregacije služabnikov ljubezni do bližnjega v Rimu, je v njen večji prospeh oskrbel čedno knjižico z naslovom: An der Schwelle der Ewigkeit oder Gebetsapostolat für die Sterbenden. (Freiburg, Schweiz. Canisiusdruckerei, Marienheim. 1920). — Knjižica, obsegajoča 346 strani, ima dva dela. V prvem

delu razpravlja pisatelj o tem, kako potrebno, lepo in koristno je apostolstvo molitve za umirajoče. Drugi (molitevni) del ponuja pripomočke, kako se naj to apostolstvo izvršuje. Oboje, knjižica in apostolstvo v priid umirajočim, se priporoča.

2. Zavoljo pridig na praznik sv. Treh kraljev v prid afrikanskim misijonom se gg. dušni pastirji opomnijo na Lav. šk. ur. list, 1919. Štev. VIII. odst. 61. alin 1. str. 92.

Kn. šk. Lavantinski konzistorij v Mariboru,

dne 4. decembra 1920.

Martin Matek,

doctor rom. in iure canonico,
ravnatelj kn. šk. pisarne.